

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی

اردبیل

شبکه بهداشت و درمان مشگین شهر

بیمارستان ولیعصر (عج) مشگین شهر

بخش اطفال

عنوان: ایکتر

تهیه و تدوین: فاطمه افصحی

تنظیم: دفتر بهبود کیفیت

1396

توصیه های مفید:

- 1) شیردهی مکرر به نوزاد
- 2) رژیم غذایی مادر تأثیری در زردی نوزاد ندارد.
- 3) نیاز به شنوایی سنجی مجدد نوزادان با زردی شدید پس از درمان
- 4) توجه به مسائل بهداشتی و شستن مکرر دست ها و استحمام روزانه
- 5) عدم استفاده از پوشش زیاد و عدم گرم نگهداشتن نوزاد و قرار دادن وی در کنار بخاری
- 6) اجتناب از خوراندن موادی مانند کره و داروهای گیاهی و ... به نوزاد
- 7) دادن آب قند به علت پر کردن معده ی نوزاد و سیری کاذب که باعث عدم شیر خوردن مناسب نوزاد و تشدید زردی می شود.
- 8) بررسی سطح بیلروبین خون نوزاد 24 تا 48 ساعت پس از کاهش زردی و قطع درمان فتوتراپی، زیرا امکان برگشت زردی وجود دارد.
- 9) با توجه به ناسازگاری گروه خونی مادر و جنین، تجویز آمپول رگام در حین بارداری و بعد از زایمان که باعث کنترل زردی می شود.

درمان زردی:

1) در مرحله اول و میزان کمتر زردی، شیردهی منظم و صحیح و پیگیری میزان زردی توسط پزشک

2) فوتوتراپی یا نوردرمانی (لامپهای فلورسنت دستگاہ با مهتابی های معمولی متفاوت است):

در این حالت چشمان و ناحیه تناسلی نوزاد بسته شده و با بدن برهنه زیر نور لامپهای مخصوص قرار میدهند. فاصله لامپ 20 تا 40 سانتیمتر باشد و مادر هر 2 تا 3 ساعت نوزاد را از زیر لامپ خارج و شیر بدهد. معمولاً وقتی بیلی روبین زیر 12 برسد فتوتراپی قطع می شود.

عوارض فتوتراپی:

- 1) مدفوع شل، تغییر رنگ مدفوع به رنگ سبز (اسهال)
- 2) کم آبی بدن نوزاد (دهیدراتاسیون)
- 3) بالا رفتن درجه حرارت بدن
- 4) قرمزی و پوسته شدن زودگذر پوست نوزاد
- 5) تعویض خون: در صورت بیلی روبین خیلی بالا

عوامل تشدید کننده ی زردی:

- (1) زردی روز اول تولد
- (2) ناسازگاری گروه خونی مادر و نوزاد
- (3) نارس بودن نوزاد
- (4) جنسیت پسر بودن
- (5) گرسنگی
- (6) نوزاد مادر دیابتی
- (7) نوزاد با کم کاری تیروئید
- (8) وجود کبودی (خونمردگی در پوست یا قسمت های مختلف بدن
- (9) عفونت نوزادی مثل عفونت ادراری
- (10) سابقه زردی فرزندان قبلی خانواده
- (11) وزن تولد کمتر از 2/5 کیلوگرم
- (12) تب و بی حالی یا شیر نخوردن نوزاد هم زمان با زردی
- (13) زردی بیشتر از 7 تا 10 روز

روش معاینه پوست:

با انگشت روی پوست بدن نوزاد به طور ملایم فشار ایجاد کنید و انگشت خود را بردارید و بلافاصله رنگ پوست نقطه ی فشار داده شده را نگاه کنید در صورتی که زرد به نظر برسد، نوزاد دارای زردی می باشد.

زردی غیر طبیعی:

زردی نادر و شدیدی که معمولاً بدلیل بیماری کبد یا ناسازگاری خونی نوزاد با مادر یا نقص آنزیمی و ... ایجاد می شود.

عوارض زردی نوزاد:

- (1) خواب آلودگی
- (2) خوب شیر نخوردن
- (3) تحریک پذیری شدید
- (4) ضعیف شدن عکس العمل های طبیعی نوزاد
- (5) عقب رفتن سر و برآمدگی ملاج
- (6) پیچ خوردن اندام ها و انحراف صورت
- (7) گریه های بلند و جیغ مانند
- (8) در موارد شدید زردی، تشنج و اسپاسم عضلات، فلج مغزی، اختلال تکلم و عقب ماندگی ذهنی یا ناشنوایی

اکثر نوزادان در چند روز اول تولد زردی می گیرند. هر نوزادی زرد شود، حتی اگر حال عمومی او خوب باشد باید در اولین فرصت توسط پزشک معاینه شود. در حالت طبیعی حداکثر میزان زردی در روز 2 تا 4 و پس از 5 تا 7 روز کاهش می یابد. ابتدا چشم نوزاد زرد میشود، به تدریج گردن، قفسه سینه، شکم و پاهای نوزاد ممکن است زرد شود.

علت زردی:

زمانی که سطح بیلی روبین خون از 5 میلی گرم در دسی لیتر بالا رود (مقدار طبیعی 1mg/dl) باعث زردی می شود. بیلی روبین نوعی رنگدانه است که در اثر تخریب گلبولهای قرمز خون تولید می شوند. نوزادانی که بیلی روبین بالایی دارند، چون کبد آنها توانایی دفع بیلی روبین اضافی را ندارد، بیلی روبین در پوست رسوب می کند و باعث زردی می شود. زمانی که بیلی روبین خیلی بالاست از سد خونی مغزی عبور کرده و در قسمتهای خاصی از مغز رسوب و باعث معلولیت میشود. در نوزادانی که زودتر به دنیا می آیند زردی دیرتر و مقدار بیلیروبین بالاتر است. زردی ناشی از شیر مادر نیز از روز 4 به بعد ایجاد می گردد.

علت دیگر زردی:

ماده دفعی نوزاد در روزهای اول زندگی، ماده قیری رنگیست که بیلی روبین زیادی دارد. اگر مقدار دفع نوزاد کم باشد، این ماده دفع نشده و نوزاد زردی بیشتری خواهد